

LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

Partinis darbininkų laikraštis
 Semanario Lithuano Independente
 PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
 metams 125000, Lietuvai ir kitur 25000
 Atskiras numeris — 300 reisų
 S. PAULO, Rua da Moóca, 424

Partinis darbininkų laikraštis
 Semanario Lithuano Independente
 Leidžia ir Redaguoja
 A. DUTKUS
 Redakcijos ir Administracijos adresas
 S. PAULO R. da Moóca, 424

7-ti metai |||| Brazilija — São Paulo, 1936 m. Rugpjūčio—Agosto d. 29 |||| Nr. 35 (322)

Maskvoje susaudyti žymiausi rusų revoliucionieriai

Žuvo 5 darbininkai ant Central linijos

Ant geležinkelio linijos Central do Brazil eina paruošiamieji darbai elektrifikavimui šios linijos. Prieš pirmadienio rytą prie šio darbo įvyko baisi nelaimė: atplyšo nuo kalno dideli akmenys ir krito tiesiai ant dirbančių darbininkų. Penki darbininkai liko užmušti ir keli sužaloti.

Energėjo žmona bus ištremta

Brazilijos policija yra suareštavusi III internacionalo narį Harry Bergerį ir jo žmoną Augustę Saborovski. Prezidentas jau pasirašė dekretą Augustę Saborovski iš Brazilijos Ji yra Vokietijos pilietė.

Dvi žmogžudystės, kaltininkų nėra

Prieš pirmadienį Rio mieste, vienoje kareivinėje įvyko dvi žmogžudystės. Kapitonas Nelson norėjo areštuoti pusk. Odilon. Pastarasis nenorėjo pasiduoti ir peiliu perpiovė kapitonui vidurius. Kapitonas dar turėjo jėgų ir, griebęs ginklą, paleido į puskarininkį kelis šūvius ir abu krito negyvi.

Dizinterija Bahijoje

Laikraščiai praneša, kad keliuose Bahia ostado miestuose siaučia dizinterijos epidemija. Reikalaujama griežtos sanitarinės pagalbos.

Rado žmogaus protėvio griaučius

Mokslininkas Robert Brown, Transvalijoje rado vienos didelės beždžionės griaučius, kuri sudarė pereinamą laikotarpį tarp beždžionės ir žmogaus. Atrasti griaučiai mokslininkų tyrimai ir daromos išvados, kad žmogus tikrai iš beždžionės išsivystė.

San Sebastian negali paimti

Ispanijos sukilėliai jau antra savaitė, kaip veržiasi į San Sebastian miestą, šaurėje, bet jo paimti negali. Vyriausybės kariuomenė sukilėlius atmuša.

Dizinterija Lietuvoj

Iš Lietuvos laikraščiai praneša, kad Lietuvoje, ypač Raseinių apskr., pasirodė dizinterija. Esą yra užregistruota ir mirimų.

Kunigu perteklis Lietuvoj

Lietuvoj esą pasidarė didelis kunigų perteklis, ypač Suvalkijoje. Kadangi valdžia kunigams turi mokėti algas, tai kraštui kunigai daro didelį nuostolį.

200 bombų Madridui

Iš Portugalijos pranešama, kad sukilėlių lėktuvai numetė 200 bombų ant Madrido ir sunaikino du didelius vyriausybės aerodromus Getafe ir Quatrovientos.

— Ispanijos sostinėn, Madridan, atvyko pirmas Rusijos ambas. Rozenbergas, sako, kad S. Rusija pasirėngusi Vo-

Karas Ispanijoje nesibaigia

Hitleris vėl išgąsdino Europą

Bolševikai susaudė žymiausius bolševikus - Zinovjev, Kamenev ir k.

Prieš savaitę minėjome, kad Maskvoje teisama 19 žymiausių Rusijos bolševikų, kurie esą rengėsi nužudyti Staliną, Vorosilovą ir k. dabartinės Rusijos valdytojus. Taip pat pažymėjome, kad teisiamųjų laukia didelė bausmė, nes, pagal Maskvos pranešimus, jie visi kaltais pripažino. Dabar galime pranešti, kad visi teisiamieji nuteisti mirimui ir visi jie tapo susaudyti: Zinovjev, Kamenev, Evdankimov, Smirnov, Mračkovskis, Vaganian, Dreizer, Kolman, Reinald, Olberg, Yarinė, David, Kruglianskij, M. Lurie, N. Lurie ir Kakaib. Visi nuteistieji yra žymiausi rusų revoliucijos vadai, susilaukę gilaus amžiaus ir visą gyvenimą yra pašventę revoliucijai. Kaip

Leninas, Trockis, Zinovjevas, Kamenevas buvo bolševikų partijos pirmieji vadai ir nabašniko Lkaino bičiuliai. O dabar jie tapo susaudyti pačių bolševikų, kuriems vadovauja Stalinas. Socialistinis Darbininkų Internacionalas, kreipėsi į Maskvą ir prašė nuteistiems pagalbėjimo. Bet sprendimas tapo įvykdytas, nes esą kaltė buvo įrodyta ir per daug didelė. Bet reikia pažymėti, kad nuteistieji visą laiką sėdėjo kalėjimuose, arba buvo ištremiti. Vis dėlto skaudi gyvenimo ironija, kad tie seniukai, visą amžių pašventę rusų revoliucijai, ir sukūrę dabartinę Rusiją, tapo susaudyti tos Rusijos, už kurią jie kovojo.

Ispanijos liaudis kovoja už liberalinę respubliką

Naminis karas Ispanijoje dar nesibaigia. Kada Ispanijos liaudies kraujas nustos liejėsi, niekas dar negali pasakyti, kaip nlekas nežino, kurioje pusėje bus laimėjimas. Kaip vienai, taip ir kiti laimėjimais gyriasi ir, atrodo, kad «laimi» ir vieni ir kiti. Jau lavonų skaičių ir naikindami krašto turtus. Visus karo padarvus nuostolius, žinoma, turės pakelti dar išlikusi gyva Ispanijos liaudis. Ispanijos sukilėliai ir užsienio kankurie laikraščiai skelbia, kad Ispanijoje įsigali komunizmas ir kad vyriausybės jėgos kovoja už komunizmą. Kaip ten yra, mes nežinome, bet galime pažymėti vieno Ispano profesoriaus Francisca Ayola nuomonę, pareikštą «Diario da Noite» laikraščiui. Prof. Ayola yra didelio mokslo ir šviesaus proto žmogus ir buvo pakviestas į P. Amerikos kelis universitetus laikyti paskaitų. Apie Ispanijos naminį karą jis pareiškė se-

kandčiai: «Nežiūrint spaudoj paduodamų prieštaraujančių žinių, Ispanijos padėtis yra prielanki Madrido vyriausybei, kurios pusėje yra didžiama ispanų liaudies ir kuri kovoja ne už komunizmą, bet už liberalinę respubliką. Karas dar gali užsistėti, sako prof. Ayola, svarbiausia dėl to, kad užsieniai palaiko sukilėlius. Bet nežiūrint to, Ispanija per tą laiką suorganizavusi karinę industriją, nugalės sukilėlius». Į klausimą: kas įvyktų, jei sukilėliai laimėtų? — prof. Ayola atsakė: «Jeigu sukilėliai laimėtų, Ispanija susilauktų militarinės diktatūros, monarchinės tyronijos be Alfonso XIII, tik ne fašistinio režimo, kuris jau buvo Ispanijoje mėginamas, bet nesant kompetentiškų vadų, fašizmas neprigyja». Ispanijos naminiu karu interesuojasi visas pasaulis, nes tai didžiausias ir šiauriausias pilietinis karas, kokį tik žmonija atmena.

Hitleris įvedė dviejų metų karo tarnybą

Francūzijai pasiūlytas sudaryti Europos valstybių sutartį dėl neutraliteto Ispanijos naminiam karui, fašistinės valstybės į pasiūlymą dėlė ataktyti. Bet, pagaliau, šiomis dienomis Vokietija atsakė sutinkanti pasirašyti ir pasiūlymą jau laikyti neutraliai ir nesikišti į Ispanijos reikalus. Bet tuo pačiu sykiu Hitleris paskelbė naują karo tarnybos dekretą, padidindamas vokiečių karo tarnybą nuo vieno metų iki dviejų. Tokia staigi Hitlerio reforma sukėlė nerimą, ypač kaimyninėms valstybėms. Nes karo tarnybos prailginimas rodo, kad vokiečiai prie ko tai ruošiasi. Dabar Vokietijoje priskaitoma veikiančios karjuomenės iki vieno milijono. Tai milžiniška armija. Dėl įvairių komentarų užsienyje Vokietija atsako trumpai ir aiškiai dėl naujo karo tarnybos įstatymo. Ji sako, kad S. Rusija pasirėngusi Vo-

kietiją puliti, tad Vokietija ir stiprina savo jėgas, kad atsiginti nuo užpuoliko. Be to, esą, bolševikų išaukti pilietiniai karai priverčia ir kitas valstybes bėdėti. Bet Hitlerio dekretas greičiausia bus nukreiptas prieš lietuvius, o gal net ir prieš Lenkus.

PAIEŠKOJIMAS

Veronika Jablonskienė paieško savo brolių: Jono ir Mateušo Andrekų, paeinančių nuo Ilakių vals. Mažeikių ap. Rokiskės km. Jau 25 metai kaip neturū apie juos jokios žinios. Jie gyvena Amerikos J. V., rodos, Chicagoj. Jei kas apie juos žinote, būčiau labai dėkinga, kad kas praneštų man jų adresus: V. Jablonskienė, rna da Moóca, 424, S. Paulo — Brazil.

Ispanų kunigas apie sukilimą

Katilikų kunigas Morales, Madride, prieš savaitę kalbėjo per radio ir pasmerkė tuos katalikus, kurie esą sukilėliams padėti kovoti valdžiai. Kunigas Morales pareiškė, kad katalikai kovoti komunizmui gali vartoti plačiausią tikėjimo propagandą. Be to, kunigas pareiškė, kad esą visiems katalikams reikia kelti protestą prieš bažnyčios vadus, vyskupus, kurių rūmuose milijonai aukso sukrauta, o paprastieji kunigai tuo tarpu badu miršia. Šita žinia padavė Diario da Noite.

Ukrainos ūkininkų sukilimas

Brazilijos žinių agentūra praneša, kad Ukrainos ūkininkai sukilo prieš valdžią. Sukilėliams malšinti pasiūsta kariuomenė. Per susirėmimus ūkininkų su kariuomene, žuvo 23 ūkininkai ir 50 tapo sužaloti. Apie 2000 žmonių areštuota.

60 ūkių ant varžytinių

Lietuvos žemės banko valdyba paskelbė, kad spalio mėn. 6 d. bus parduodama iš varžytinių 60 ūkių už skolas. Ūkiai daugumoje maži, po kelis hektarus, bet yra keletas ūkių ir po 80 ha.

Sukilėliai turi užėmę du trečdaliu teritorijos

Ispanijos sukilėlių generolas Queipo de Llano per radio praneša, kad sukilėliai turi užėmę du trečdaliu Ispanijos teritorijos ir esą greitai laiku jie paimsią visą Ispaniją.

Komunistų centras pašto istaigoj

Rio de Janeiro policija susekė komunistų centrą ant Villa Izabel, tos villos pašto agentūroj. Čia esą komunistai darydavo susirinkimus.

Maskvoj areštuotas generolas Putna, lietuvis

Sąryšy su teroristų teismu Maskvoj, iš Londono tapo atsauktas Maskvon ir areštuotas generolas Putna, kuris buvo paskirtas Londonan S. Rusijos kariniu atstovu. Putna kaltinamas turėjęs ryšius su Trockiu. Putna yra lietuvis ir savo karjerą pasiekė tarnaudamas Sovietų Rusijos armijoje.

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

Atsimekite laiškus
 J. Tyla, Pr. Vasiliauskas, S. Siniuskas, A. Bačiulis, J. Stankūnavičius, J. Zajankauskas, P. Banaitis, P. Vildzius, A. Melkūnas, St. Petrauskas, J. Vasiliauskas, V. Bartkus, J. Paukštėnars, S. Šleinis, M. Miškinis, B. Palivonās, T. Šablinskas, M. Kaziola, J. Jonevičius, S. Launikas, M. Milkiutė, F. Tankevičius, D. Andriūška, Pr. Jurevičius, K. Musnikas, K. Zadanavičius, A. Briedis, Br. Urbonas, B. Debesys, J. Polgrimas, O. Savukynaitė, V. Vainauskas, N. Ragalis, P. Kavaliauskas.

Apžvalga

IR VILKAS SOTUS IR AVIS SVEIKA

Klebonijos organo «Sviesos» redaktorius S. Pušys paskelbė laikraštį, kad jis «Sviesos» daugiau esą neberegiosias nes esąs užsiėmęs kitu darbu, kuris jam neduoda tinkamai atlikti redaktoriaus darbą.

Bet iš patikimų šaltinių mums teko sužinoti, kad S. Pušys tik dėl «svieto akių», arba geriau sakant, dėl konsulato akių, išėmė savo pavardę iš laikraščio, bet kaip redagavo, taip ir redaguoja «Sviesą». Pušys, inat, nori kad būtų ir vilkas sotus ir avis sveika. Jis «Sviesoj» neiškėlė nė vieno mūsų kolonijoj tamsesnio šesėlio, einančio iš «lietuviškų namų»; kiekvieną juoda dėmė mūsų kolonijoj, Pušys prieš išėivius stengėsi nubaltinti bei ją paslėpti, kad išėiviai nematytų gastroliuojančių ir murzinančių mūsų koloniją ponų. Ir šiandien, kuomet tie juodų darbų juodi šesėliai išėjo į viršų, tai p. Pušys pasislėpė pats tuose šesėliuose, kad visuomenė jų nematytų. Jis pasislėpė po nesamos «redakcinės komisijos» priedanga, redaguoja ir toliau «Sviesą». Vis dėlto gudri politika, nieko sau.

TIK VADUKAI.

Tas mus yra visa eilė visokių vadukų, kurie nori būti kolonijos vairuotojais. Bet iš jų vairavimo tiesiog tragedija.

Vadukai, gyvendami iš Lietuvos valstybės išdo, ir nieko neveikdami, visokių «štukų» išgalvoja kolonijos nenaudai. Jie sukirsino lietuvių išėiviją, jie griaua mokyklų tvarką, jie skundžia savo tautiečius policijai, jie dėda pastangas, kad jiems nepatinkamam asmeniui būtų ištreinti Lietuvon. Žodžiu, jie nerimsta nedarę visokių niekšyšių.

«Besidarbuodami» kolonijoj, pastaruoju laiku tie vadukai susiplovė tarp savęs ir vieni kitų visus blogus darbus atidengė. Mat, ir patarlė sako kuomet du bičuliai susipyksta, tai visi apie juos visą teisybę sužino. Taip yra ir su mūsų vadukais.

Taigi visokie samdyti vadukai išėivijoj yra tikra nelaimė. Tą pripažįsia ir Vancevičius, kuris «Lietuvos Aido» rašo:

«Brazilijos lietuviai savo tarpe gražiai sugyventų, jei jų nekirsintų, nekurstytų keletas lietuvių, kurie stengiasi būti vadais».

Matome, kad patys mūsų kolonijos «vadukai» jau prisipažino, kad tik jie ir yra visų nesantaikų priežastiniai.

Vadinasi «liet. namų» Jonai patys save pasmerkė per Kauno dienraštį. Jei taip, tai daugiau nieko nelieka «vadukams» daryti, kaip užsida-ryti savo kromelį ir nešdintis iš mūsų kolonijos. Bet jie to nepadarys. Jie ir toliau dirbs apmokamą «patriotišką» darbą: provokuos ir kirsins išėivius ir sės jų tarpe nesantaiką.

ARGENTINIEČIAI LAIDA IŠLEISTI NAUJA LAIKRAŠTĪ.

«Naujosios Bangos» korespondentas iš Argentinos J. Juodpenietis rašo:

«Jau bus metai laiko kaip Buenos Aires pažangieji lietuviai rengiasi išleisti pažangios minties laikraštį. Paskutiniu laiku šis darbas jau daug pastūmėtas į priekį. Jau prieita prie konkretaus susitarimo. Pats pamatas išleidimui laikraščio jau yra baigtas. Yra organizuojama akcinė bendrovė «Talka», kuri rūpinsis laikraščio pradžia. Manoma, kad ir laikraštis išeis su tokiu pat pavadinimu. Šio laikraščio vardas taikomas plačiajai Argentinos lietuvių darbinikiškajai visuomenėi».

Falšyvas Rupinimasis

Kauno «Žinios» paskutiniame savo numery perspausdino Dr. V. Kudirkos straipsnį, kuriame, tarp kita ko, Lietuvos Himno autorius, maždaug taip sako: Valdžia rūpinasi žmonėmis dėl to, kad liaudis nepasiduotų opozicijos įtakai; valdžia rūpinasi duoti liaudžiai savą spaudą, kad ji neskaitytų draudžiamų raštų, prieš valdžią nukreiptų, opozicinių.

Taigi, Dr. V. Kudirkos žodžiais tariant, tai, kas rūpinasi, yra labai falšyvas. Bet tai buvo senai, dar rusų priespaudos laikais.

Bet reikia pasakyti tikru lietuvišku nuosirdumu, kad toks pat falšyvumas trykšte trykšta ir dabar Lietuvoje.

Nekalbėkime jau apie tai, kas Lietuvoje daroma. Užtenka mums išėiviams pasižiūrėti į savo gyvenimą, kaip visur mes pastebėsime falšyvus veiksmus, falšyvus žodžius, falšyvą spaudą ir falšyvą organizacijas. Žodžiu — mes pastebėsime mūsų gyvenime tokį falšyvą Lietuvos rūpesmį savo žmonėms, kurio, gal būtų, negalima būtų sulyginti su Kudirkos aprašytomis caro gubernatoriais.

Viso pasaulio lietuviai išėiviai, pastebėjo, gal būtų, kaip Lietuvos tautiška spauda gyriasi, kad valdžia ir jos visokios organizacijos rūpinasi išėiviais, kad jie stiprėtų materialiai, būtų atsparūs tautiniais, kad liktų ištikimi savam kraštui, savo kalbai, papročiams ir, bendrai, visam kam, kas yra lietuviška, kas tautiška. Ji tam tikslui užsieniuose palaiko spaudą, užlaiko namus, būdavoja mokyklas, stato bažnyčias. Žodžiu — rūpinasi visais išėivių reikalais. Tai taip atrodo iš tautiškos spaudos pasigyrimų.

Bet tai yra melas, tai yra netiesa. Tai falšyvas rūpesnis, o taip pat ir falšyvas pasigyrimas. O kad įsitikinti apie falšyvą tautišką pasigyrimų muziką, pasižiūrėkime, kaip rūpinamasi Brazilijos lietuviams.

Brazilijoj priskaitoma apie 35 — 40 tūkstančių lietuvių. Dalis jų išėivių 5 — 10 tūkstančių, gyvena S. Paulo mieste. O visi kiti gyvena provincijoj, kaip lauko darbininkai. S. Paulo mieste gyvena visa eilė Lietuvos valdininkų, čia Lietuva užlaiko visokius namus, kad tie valdininkai galėtų kur suėiti, paūžti, čia valstybės pinigais leidžiamas laikraštis, kuris beveik visas išsiunčiamas Lietuvon, nes jė čia niekas neskaito, čia

valstybės pinigais perkami namai, kad juose «lietuviškumą» apgyvendinti, čia valdininkų sąjungos lietuviškumui palaikyti.

Taigi Lietuva gražaus pinigų išsiunčia Brazilijon, neva, kovai su nutautėjimu, kuo, žinoma, tautiška spauda ir gyriasi. Bet visi tie pinigai iš «lietuviškų namų» niekur neišeina ir jie tarnauja ne kovai su nutautėjimu, bet lietuvių kiršinimui; tie pinigai pasitarnauja tam, kad lietuviai dar labiau nutoltų nuo lietuviškumo.

Daleiskime, kad S. Paulo lietuviai ir pasinaunuoja tomis «dvasinėmis gerybėmis», kurias suteikia duosni Lietuvos ranka. Bet tai yra didelė lietuvių mažuma, tik, sakau — 5 — 10.000. O kur yra dar 25 — 30.000? Kodėl apie juos niekas nesirūpina, kodėl apie juos nykstantį lietuviškumą nė žodžio ne tik neparąšo, bet ir neparąšo?

Neseniai vienas laikraštis parašė, kad «liet. s-ga» (t. y. vydininkų s-ga) pirks namus. DULR esą jai pažadėjęs tam tikslui ilgametę ir didelę paskolą. Toliau tas pats laikraštis priduria: Kaip namam pirkti tai pinigų yra, o kaip Grūdąs kreipėsi paskolos reikalu dėl kolonizacijos, dėl žemės užpirkimo, tai Grūdai atsakytą, kad pinigų nėra.

Taigi, iš to mes matome dar vieną įrodymą falšyvo rūpesnio. Juk «liet. s-ga» S. Paulijje turi tris nuosavus namus, baigiami statyti dar ketvirtį, tai kam dar Lietuvai pinigų aikvoti penktiems? (kad kiekvienas «liet. s-gos» narys turėtų po namą — Red.). Juk tie namai lietuviškumo nepasaugos. Kam kimšti viską į S. Paulo, kur lietuvių gyvena visai nežymi dalis? Ar negeriau būtų, kad Lietuva padėtų sukurti žemės ūkio koloniją ir suburti provincijos lietuvius?

Ne namams pirkti pinigų reikia mesti, kuriais naudosis tik keli lietuviai, o Grūdo planuojamai kolonizacijai reikia duoti paramą. Nes Grūdąs yra užsibrėžęs didelę ir kilnų darbą nuveikti, tad ir Lietuva daugiau turėtų kreipti dėmesį į provincijos lietuvius ir padėti jiems išbristi iš dvasinio ir medžiaginio skurdo.

Jeigu ir toliau taip falšyvai malyvosime tautiškumą ir lietuviškumą ir tuo tik girsimės, tai už metų kitų apie 70 — 80% Brazilijos lietuvių bus žuvę Lietuvai.

A. Vainibutas.

Gimtaji krašta prisimimus

Agr. Dr. Laukšas

(Taša iš 34 nr.)

Lietuvos valdžia savo piliečių skirsto į sūnus ir posūnius, todėl netrūkus visą kraštą subruzdė. Mat, tūoj atsidarė durys vokiečių gyvuliams Vokietijon ir agentai pradėjo pirkti gyvulius net iš «lietuvininkų» aukštesnėmis, negu «Maistas», kainomis. Kokioje padėtyje atsidarė mūsų darbas, aiškinti netenka. Pūtime prieš vėją, žinodami, kad tai nesąmonė. Ką mes pastatydavome, tą pravadaryti vienu smūgiu sugriaudavo ir vis reikalavo daugiau veiklos.

Taip pravadaryti norėdami savo klaidas pataisyti, pradėjo per bankus išdavinėti ūkininkams («lietuvininkams») paskolas, kas dalyką dar labiau sukomplikavo. Nes netrukus pradėjo tikrus lietuvininkus varynėti iš ūkių už nuosimėjų nemokėjimą, arba raštais bauginati, kas labiausia žmogų erzina. Vokiečiai ir čia atidarė savo duosnia ranką ir dalykas tvarkoj.

Taip vyko «atlietuvinimas» ekonominiais pagrindais, o seimely vokiečių atstovų skafčius, per kiekvienus rinkimus, vis augo artėdamas iki 100%.

Kad labiau subiaurojus lietuvių vardą pasaulio akyse, pravadaryti sugalvojo Neumano ir Zaso bylą (?-Red.) Politinis antagonizmas krašte pasiekė kraštutines ribas. «Lietuvininkai» pradėjo gauti laiškus su išpieštais ant lapų grabais. Raudonos vėliavos su svatika pradėjo rasti medžių viršūnėse, o liemenys apdrapstomi mėsū, kad negalėtų policija įlipti. «Heil Hitler» pradėjo skambėti visame krašte. Mums pasidarė pavojinga kaiman bevažiuoti, nes Pagėgių apskrity girtas mėsininkas, su peiliu rankoj diriguodamas privertė Lietuvos pasienio policininką «Die Fahne hoch» (Hitleriškas himnas) dainuoti. Silutėj man einant gatvė kaštųjų vaisiais apmetė po sūkiu «Heil Hitler Szameiten raus!» (sveiks Hitleri, žemaičiai lauk!). Gyvenimas pareikalavo kasdien užtaisytą pistolę kišenij turėti. Tai taip Klaipėdos kraštas «slietuvojo».

Iškelta Neumanui ir k^o byla, bet nėra kaltinamos medžiagos (?-Red.) nes mums buvo žinoma, kad bent tuo laiku niekas sukilti nemanė, o ruoštaei daug vėliau, o gal ir visai ne. Čia svarbiausia buvo kraštą sukirsinti ir įbauginti. Koks reikalas ramiam ūkininkui kautis su Lietuvos kariuomene šiandien, kada jis žino, kad tai atliks rytoj Vokietija.

Kiek man teko iš plėpesnių vokiečių išgirsti, sukilimo planas buvo ruošiamas, bet kratos parodė, kad ištikro sukilėlių truko, nes tiek ginklų kiek ten rasta, galima rasti kiekvienoj Lietuvos vietoj. Neumano byloj pravadaryti, matyt, ar buvo nesutarė, ar buvo girti, nes blaivus protas tokios kvailystės negali daleisti, kad teismas pasmerktų kaltininką mriori, o pravadaryti, kaltininkui neprašant, jo pasigailėtų. Visiems buvo aišku, kad pravadaryti bijodami Hitlerio, Neumano nesužadys, todėl jis ir neprašė pasigailėti.

Jei Lietuvos visuomenė tikrąją Klaipėdos padėtį žinotų ir turėtų bent dalį jai priklausantių teisių, seniai ji būtų pati Kl. kr. nusikračiusi. Dabar gi, pravadaryti Kl. krašto nepažįsta ir nenori pažinti, na ir tomis pat idėjomis maitina savo vedamuosius. Valdinkams irgi pavojinga teisybę apie šį kraštą skelbti.

Jeigu pasijudina iš Kauno stambus «byšis» Klaipėdon «apsipažinti» su padėtimi, tai Klaipėdos stoty laukia burys mažesnių «byšiuokų», kurie pona sutinka ir nulydi į «Viktorijos» viesbutį. «Apsipažinimas» pradėdamas žemesniųjų apklausinėjimu, kurie iš kailio neriasi melnuodami, kad tik ištikūs. (Pabaiga sekanciam nr.)

Ir lietuviai eis ginti Ispanijos respublika

«Naujoji Banga» raso: «Ispanijos demokratijai ginti Komitetas Montevideve (Urugvrjui), skelbia, kad šiomis dienomis esą užsiregistravę daug savanorių vykti į Ispaniją ginti Ispanijos demokratinę respubliką. Esą visokių tautų, būtent: lietuvių 20, vengrų

14, itaių 38, čekoslovakų 7, turkų 2, armenų 3, austrų 5, paragvazų 2, vokiečių 1 ir argentinas 1. Visi užsiregistravę yra iš Urugvajaus. Jų tarpe esą daug Urugvajaus piliečių. Jų skaičius nepaskelbtas.

IMIGRACIJA is EUROPOS IR kitų krastų

Turim leidimą įvežti Brazilijon gimines ir žemdirbius su užstatu ir be užstato. Patarnavimas skubus ir sąžiningas. Mokėstis

MENESINIAM IŠSIMOKEJIMUI

Laivakortės iš visų pasaulio uostų specialiomis kelionės sąlygomis.

Soc. Paulista de Imigração e Colohização

Rua 3 de Dezembro, 48 — 3° aukš. salės 11 ir 12 — S. Paulo

Necenzūruotos Zinios. LIETUVIŠKOJI KULTūra - DONOSAI

Brazilijon įvažiuojamas nors suvaržytas ir taip laisvai, kaip prieš kelis metus emigrantai Brazilijon negali atvažiuoti, bet lietuviai randa priemonių ir pasinaudodami žemdirbiams suteiktomis lengvatomis, daug iš Lietuvos emigrantų atvažiuoja Brazilijon kaip žemdirbiai, užpirkę ūkius. Vieni jų vyksta ant užpirtos žemės į Rio Grande do Sul estadą ir ten pradeda ūkiniuoti, kiti gi pasilieka miestuose, arba eina dirbti į fazendas.

Su nekuriomis atvykusiais teko pasikalbėti apie dabartinę Lietuvos padėtį, apie ūkininkų neramumus, apie darbininkų šaudymus ir kitokius tautiškos valdžios charakterinio režimo veiksmus su Lietuvos valstiečiais ir darbininkais.

Per metus neuždirbo nė vieno cento.

Vienas vilkaviškietis gyvena Brazilijoj apie kelėtą metų. Būdamas geras stalius, sustaupė kiek pinigų ir grįžo Lietuvon, tikėdamas ten sutvarkyti savo gyvenimą. Bet, minėtas vilkaviškietis sako:

— Labai apsiūviliau. Darbo niekur negalėjau gauti. Slinko mėnesiai, visur klausinėjau, ieškojau, kad nors kokį litą ant dienos uždirbtų. Bet kur tau. Išgyvenau visus metus, išleidau visas savo sutaupas, o uždirbti negalėjau nė vieno cento. Tai skubėjau kuo greičiau sprukti iš Lietuvos ir ieškoti darbo kitur. Atvažiuoju vėl Brazilijon.

— Ne visi skursta Lietuvoj. Lietuvoj gerai gyventi tam, kas turi pinigų, ypač valdininkams, karininkams ir policijai. Jų algos yra didelės, nes ant karininkų ir policijos pečių laikosi visa tautiška vyriausybė, tai ir algas jiems moka atsakančias. O maisto produktai pigūs. Tai jiems tik ir gyvenimas. Taigi, ūkininkų ir darbininkų sąskaiton tunka minėti poneliai ir džiaugiasi, kad tik dabar jie gali gerai pagyventi. Žinoma, jie teisybę sako, nes visi Lietuvos ūkininkai spaudžiami taip, kad atiduotų savo turta valdžiai, kad tik „gerai pagyventų“ tautiškos vyriausybės ramsčiai.

— Dėl to ir bruzda Lietuva, nepatenkinti ūkininkai, nepatenkinti darbininkai, nepatenkinti visa Lietuva. Bet to balse niekas neklauso. Į kiekvieną valstiečio bei darbininko skundą atsakoma smurtu, karo lauko teismais, šaudymais. Jūs galite įsivaizdinti, jeigu Lietuvos ūkininkas toks tylus, kantrus pradėjo tų griežtą kovą su valdžia, tai reikia suprasti, koks ji gali būt gyvenimas.

Ne visi ir valdininkai patenkinti

— Tiesa, valdininkai Lietuvoje gyvena gerai, — sako vienas marijampolietis. Bet toks ūkininkų terorizavimas, jaudina ir juos. Juk didžiama valdininkų yra Lietuvos ūkininkų vaikai, kurie mato visus valdžios žiaurumus vartojamus prieš ūkininkus, tai ir jie laukia kokios nors permainos.

— Kalbos apie seimo rinkimus buvo kai kam suteikę geresnės vilties. Bet kuomet tapo paskelbti rinkimai, pagal naują įstatymą, visi pauzė, kad tai tik akių dūmimas žmonėms. Taip ir buvo „Seimas“ tapo sudarytas vien tik iš tų žmonių, kurie ištikimi valdžiai, kurie yra tautininkai, iš stambiai valdininkų. Nė vieno darbininko, nė vieno ūkininko naujame seime nėra. Tai visi buožės dvarininkai ir vienas kitas kunigas — tautininkas. Žydams buvo pažadėtos dvi vietos seime, dėlto žydai rėmė „rinkimus“. Bet ir jie apsiūvilė. Neleido ir jų nė vieno atstovo.

— Man teko būti Kauno per darbininkų skerdynes, — sako tas pats marijampolietis, — ir turėjau reikalą valdžios įstaigose. Kuomet darbininkų minios pradėjo rinktis prie universiteto paimiti nusišovusio Karnausko lavono, kad jį palydėti į kapines, valdininkuose jaučiama buvo kažkoks pasitenkinimas ir jie pašnibždomis kalbėjo, kad Kaunui esą gali būti šilta. Jie kalbėjo apie didvyrišką darbininko Karnausko žuvimą ir jo didvyrišką protestą prieš biurų darbavimo išnaudojimą. (Karnauskas nušovė savo darbavimą dėl neišmokėjimo algos ir pats nusišovė. — Red.), Gatvės pasirodė milžiniškos laidotuvių demonstracijos. Jos džiaugsmu nutaikė Kauną, bet perkarniški išgązdino valdžios viršūnes. Ir štai tuojau prasidėjo ginkluota policijos ataka prieš darbininkus. Vaizdas buvo baisus, bet didvyriškas. Tarp šimtų vainikų, kuriuos nešė darbininkai ir darbininkės,ėjo ir viena mergaitė. Raitas poloninkas pribėgęs prie jos įsakė mesti vainiką. Mergaitė prasėdė jam atsakė: „Kaip numesi į kapus, tada numesi“. Poloninkas krito jai per galvą ir toji krito kraujuose be sąmonės. Nežiūrint policijos žiaurumų, darbininkai laimėjo. Ant Karnausko kapo šimtai vainikų buvo padėta, jų dar ir dabar plačiai iš Lietuvos kampų. Net viena užsienio atstovybė prisiuntė vainiką ir padėjo ant kapo. Karnauskui debar ruošiamasi statyti paminklas. Aukos plaukia iš įvairių Lietuvos vietų. O policija siunta iš pašėlimo.

Lietuvos tautininkų spauda rašo, kad esą visų lietuvių išėivių jėgos turėtų burtis į lietuviškos kultūros darbą. Nes, esą, reikia ne tik Lietuvos lietuviams dirbti pozityvų lietuviškosios kultūros darbą, bet ir visa išėivija turi vienyti savo jėgas ir kelti lietuviškąją kultūrą svetimuųjų tarpe.

Tai gražus Lietuvos ponų raginimas. Lietuvių išėivija žino savo pareigas, ji yra vieninga lietuviškame, ji atstovauja lietuvių vardą pakelti tinkamom aukštesniam svetimuųjų tarpe. Tik deja, lietuvių išėivioj kultūros kėlimas šlykščiausiu būdu griaujamas.

Bet kas bauriausia yra, kad tą darbą atlieka ne lietuviai išėiviai, ne tie, kurie likimo nublokšti svetiman kraštan, bet tie, kurie yra čia, išėivioj, specialiai iš Lietuvos prisijęti; kurie kiekvieną mėnesį gauna iš Lietuvos stambias algas ir daugiau nieko neveikia, tik puola vienus lietuvius prieš kitus, oda juos visokiausiais būdais, įdavina policijai, melagingus donosus rašo svetimoms įstaigoms.

Tai yra bauru, tai yra negražu, bet tai yra tiesa, kad Lietuvos valdininkai ar „pašalpininkai“ užsieniuose kelia „lietuviškąją kultūrą“ donosais.

prieš savo krašto tautiečius. Dėl to ir nenuostabu, kad policiją įstaigos stebisi ir klausia mūsų išėivių: ar ir Lietuvoje lietuviai vieni kitus taip ėda, kaip čia?

Jei Kauno ponai nenorėtų tam tikėti, tegul bent vienas jų atvažiuoja į Braziliją ar Argentiją ir pasiteirauja policijos įstaigose, kokią ten „lietuviškąją kultūrą“ yra pasėję čia gyvenantieji valdininkai. O kaip Brazilijos lietuvių donoščikai tai jie patys išsiaiškina, kokius jie planus darė prieš išėivius.

Iš Lietuvos priėjusių valdininkai ėda mūsų išėivius, griauja vienybę, ardo mokyklas, provokuoja žmones. Nes jie save skaito karaliukais ir nori išėiviams vadovauti pagal savo nešvarias užgaidas.

Brazilijos lietuviai yra pergyvenę daug skaudžių valandų nuo valdininkų iš Lietuvos, bet sykiu ji ir susielementavo. Šiandieną ji yra vieninga, solidari. Bet kad ji negali veikti, tai tik dėl trukdymo tų ponų, kurie ėda Lietuvos litus. Pašalinkite juos, o išėivija mokės ir sugebės ūkdyti lietuviškąją kultūrą.

ISPANĖS DEGINA BAZNYCIAS IR VIENUOLYNUS

Pajįstantieji Ispaniją, ypač ispanes, negali atsistebėti matydami ir girdėdami tas savotiškos romantikos aureole papuoštas moteris su šautuvais rankose, dalyvaujant dabartinėse Ispanijos vidaus kovose. Ispanijos žinovai ar bent apie ją literatūroje skaičiusieji negali įsivaizduoti ispanę kitiokią, kaip temperamentingą, linksmą, šokandą, dainuojančią ir vyliojančią gražuolę jaunatvę arba jau ataususią, būrio vaikų motiną ir pamaldžią katalikę, tik tesirūpinančią ir teismanančią šeimos reikalus, — subrendusiam amžiuje. Ispanės romantiškumas baigtas. Ji jau nebėra žavotoja ir linksma šokikė bei dainininkė, bet yra kovotoja, su ginklu rankoje, pats į pečių su vyras vienoje ar kitoje pusėje kovojanti dėl savo idealų. Tas naujas ispanės tipas gimė jau prieš kelėtą metų, ispanų vidaus riaušėse. Dabar jis išbujojo. To naujo tipo ispanės virto aktingomis pilietinio karo dalyvėmis, užmiršusiomis motinų ir senelių religingumą. Jos su minia skuba prie bažnyčios, bet jau ne melstis ir žvakes ant altoriaus statyti, kaip dar davdo senesnės kartos ispanės, o tas bažnyčias padegti, griauti, naikinti.

Užsienio spauda, tas naujojo tipo

ispanes aprašydama, nurodo, kad „raudonosios Karmensitos“ norinčios būti vadinamos „netarpiško veikimo moterų dalimis“, tačiau, esą, joms geriau būtų „Zibalinkių“ vardas. Tėl to, kad kaip tik minioje kyla sumanymas padegti bažnyčias arba vienuolynus, „Karmensitos“ jau pasiruošusios laukia su Zibalo indais. Ir tą Zibalą ne tik nuša prie sudeginti pasmerktu pasta, bet kartu su minia ir rūpestingai jį Zibalu aplaisto, kad geriau degtų.

Anglų spaudoje ieškoma tokių pasioikimo priežasčių. Spėjama tokia reakcija kilo dėl to, kad ispanės gyvenusios per daug uždaru gyvenimu, visai skirtingai, nei Europos kitos moterys. Ispanijos gyvenimas ribojosi namų aplinkuma ir jai tebuvė duoti pasirinkti tik du keliai: ištekti arba stoti į vienuolyną. Pakanka nurodyti, kad 65% ispanių buvo berastės. Paskutiniuoju metu jaunos ispanės pradėjo stoti dirbti įmonėse, kurių aplinkuma jas išauklėjo tikiomis, kokios dabar yra. Mat, po ilgamečio uždaro gyvenimo, be jokios šviesesnės aukybės, be jokio gyvenimui paruošimo, perėjimas į kitą aplinkumą, pavertė ispanes per daug radikališkomis.

«L.A.»

J. BALTUŠIS

Aš jau ne piemenė

(Tąsa iš 34 nr.)

Anėlė rado vos gyvą. Ji taip buvo suinta karšio, kad šiluma dvelkė nuo jos, lyg nuo iškurentos jaujos. Veidas buvo pasidaras juodai raudonas, lūpos suskylė ir apkrašėjusios kraujui, o pritemusios akys klaidžiojo paubėje. Senutė tą pamačiusi, vos ne apalpo.

— Viešpatie! — sušuko ji, išpuolusi į kiemą, — važiuokit daktar! Gaspadoriau, būk geras, važiuok, greitai, važiuok!

Šeimnininkas, kriaunės paunksmėj tvėrė iškilbusią dalgę ir į senutės šauksmą abejingai pratarė:

— Prašyk šeimnininkės. Bet šeimnininkė jau iš tolo pradėjo šaukti:

— Dar ko prasimansit! Pusmergei daktarus vežioti! Arklius parplūks, o po rugiapiltės įpūdamą kas apkartos?

Tai pasakiusi, į pasiėmę krepšį ir nieko nebesiklausydama nuėjo į daržą. Senutė vėl puolė prie šeimnininko.

— Gaspadoriau, būk žmogus, dievo bijok, Anėlė miršta, neparplyš tau tie arkliai...

Tačiau šeimnininkas buvo jau įtvėręs dalgę. Jis užsidėjo ją ant pečių pasiėmė pustyklę ir pratarė: — Daug darbo, reikia skubėt, — išėjo į laukus. Senutė liko beverkianti.

Kiek aprimus, ji grįžo į klėtį, atsiedo ant lovos ir pradėjo glostyti Anėlės ranką.

— Anėliuke, dukrelė mano, — kalbėjo ji pro ašaras, — niekas nenori tau, vargšele, padėti, niekas...

Anėlė girdėjo senutės balsą ir pažino jį. Tai buvo vienintėlis balsas, iš kurio ji girdėjo mažiau ujamų žodžių. Ji pasistengė nusišypsoti, tačiau vietoj šypsenos tik skausmingai iškreipė veidą, ir jos ranka senutės saujoj sudrigusiai virptelėjo.

— Ir rankos tavo kokios, — garbatė bobutė, — suraižytos, atmuštos ir patynę. Sakiau, dukrele, neik dar už pusmergę, būtum dar paganiusi porą vasarėlių, sustiprėjusi... Neklausoi...

Anėlė klausėsi senutės žodžių sustingusi ir bejędė. Ji nabėjuto lovos po savim, nei to ją slegiančio apklotu, nei jos ranką vilgančių senutės ašarų. Ji visa nugrimzdo kažkokiom nežinomybėn ir jai prieš akis ėmė slinkti išgyventos dienos. O jos buvo tokios menkos ir skurdžios, lyg purvino, sutrūkusio apivaro surogos.

Ji matė: Geltona pavasario pavakarė. Vėjas iš palengva puškeno judindamas pernykšnius kiečius ir smilgas. Ant kalno aria švilpaujamas varnėnis. Papiėviuos būriais skraido varnėnai. Iš aukštesno čirvondamas leidžiasi vyturys. Lėtos karvės žlebsėdamos vaikšto po padrėkusią ganyklą ir garbato retą žolę. Pulkas avių gūrinėja pašėis; senės avys trepsi kojomis ir bliauj; jaunikiės bėgioja, badosi ir straksi.

Ji sėdi ant ezios kojas parietusi ir pridengusi jas pakulinio raiuočio suknele. Jos blaudzos sutynę ir suplaisėję, ir ji tenor tik vieno: sėdėt

ir nesijudinti! Bet šomargė atsiskiria ir eina į rugius. Ji pakyla ir bėga per nelėdžiūvusias vandens valkas. Vanduo čiurkši kojų tarpupiršėiuose, švirškėja aukštyn ir aptaško blaudzas aukščiau kelių. Ji užstoja karvei kelią. Saulė šildo ir aptaškytosios blaudzos pradeda smarkiai trūkinti. Jos plyšta šoniam keliu nedideliais plyšeliukais, kurie prisiplūdo sukrašėjusio kraujo ir beprotiškai perėti. Ji negali nei atsistėti, nei pritūpti, ir tuo pat laiku pamato, kaip avys pasin ša namų linkul. Jai vėl reikia bėgti, ir ji springdama ašarom mąsto, kad pavasaris, tai bauriausias metų laikas.

— Dukrele mano, kvietkeli brančiausias...

Girdi Anėlė, lyg per sapną, bobutės raudojimą ir matytasai vaizdas išnyksta. Tačiau jai negaila nei to vaizdo, nei raudunčios bobutės. Ji grimzta kažkur, neriasi, lyg į ną kūdros vandeni ir vėl m

Vasaros šventadienis. Jai pusiau nematėme rugiai pris gūdziai šiama nimis.

Kas «Aido» neskaityto, gyvena tamsybėj

Siūvykla Lietuva

Kazio Žebrausko

Siūvami rūbai pagal naujausios mados, didelis medžiagų pasirinkimas darbas atliekamas pigiai ir gerai. Savo tautiečiams darome didelę nuolaidą. Kainos nuo 80 — iki 150\$000 už padirbimą.

Rua General Osorio, 161

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratavo universiteto ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lvoje Gydo, traukia ir deda dantis Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis

ADRESAS Rua Jose Paulino, 109. Tel. — 56307
(virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

Skaitydamas Aida Zinosi Viską

Kadernetos

Jau reikia išsimti kadernetos, kaip „Carteira de Identidade“ „Carteira Profissional“, kreipkitės į šio laikraščio redakciją. Be to, rasome prašymus, darome vertimus ir kitokius reikalingus dokumentus paruošiamo greitai ir daug pigiau negu kitur.

Rua da Moóca, 424 S. Paulo.

Siūvykla

A. BAGDONO

RUA da MOÓCA, 534 b

Priima vyriškių rūbų užsakymus ir atlieka darba pagal najausias madas iš vietinės, ir užsieninės medžiagos. Darbas garantuotas ir skubus. Kainos priemonos. Užsisakę rūbus Bagdono siūvykloje, tikrai būsite patenkinti.

Visi skaito vienintelį darbo žmonių laikraštį „L. Aida Br.“ Nelik ir Tamsta be šio laikraščio.

Priubuvėja

(Akuserè)

Marietta Passerini

Akuserija ir vaistai po oda (injeccões)

Rua Silva Pinto, 259 Tel. 5-3584 :- S. Paulo — Bom Retiro

SIUVYKLA ESTAN

Siūvykla Estan — tai vienintelė, kuri dirba už prienamiasias kainas ir atsako už darba. Ten pat randasi didelis patogumas tiems, kurie nenori laiko gaišti ir užsakymai galima pasirinkti iš padarytų kostiumų, nes siūvykloj Estan randasi didelis pasirinkimas puikaus šdrinbio ir moderniškiausių medžiagų gatavų kostiumų nuo 130\$ iki 300\$. Be to, yra specialus skyrius moteriškiems rubams ypač patams ir kostiumams.

Rua da Conceição, 79 a. Prieš Luz stotj.

HOTEL DAVID

Rua Conceição N. 97
PRIE LUZ ST. — TELEF.: 4-0410

Kambarys vedusiem	—	—	nuo 6\$ iki 10\$000
Kambarys pavieniems	—	—	4\$ „ 5\$000
Lova pavieniems	—	—	2\$ „ 3\$000
Pietus po	—	—	1\$800
Sortidos po	—	—	\$800
Bifai po	—	—	1\$000
Bifas su kiaušiniu	—	—	3\$000
Bifas su cibuliais	—	—	1\$500

Įvairūs Sandvičiai — Kava ekspreso. Geriausi Baro gaminiai. Virtuvė pirmos klasės, prižiūrima paties savininko.

FRANCISCO FERNANDES TOMÉ

Skaitydamas Aida Zinosi Viską

Rio de Janeiro lietuviams

Rio de Janeiro lietuviai gau nusipirkti laikraštį „AIDAS“ paviluniais numeriais ir užsiprenumeruoti restorane — kavinėje „Vilnius“, rue de Catumby, 4 ir rua Bella, 106.

— Rio de Janeiro.

Skaitydamas Aida Zinosi Viską

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių Ligų specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RAÇA, 69 TEL. 5-1451 S. PAULO

Instituto Simonis

Moterų Salionas

Plaukų kirpimas, garbiniavimas, masažai, manikiuras ir plaukų dažymas. Permanente nuo 15\$. Darbas atliekamas gerų specialistų sąžiningai ir pigiomis kainomis. Poniais ir panelės, palaikydamos savo grožį, kreipkitės tik į Povilo Simonio Institutą, rua das Palmeiras 215 Largo das Perdizes Tel. 5-4511

Uz 60\$000

į mėnesį Tamsta gali įsigyti žemės sklypą ir statybos medžiagą nuosaviems namams pasistatyti. Vieta — ALTO DA PENHA — eilėje gražiausių São Paulo apylinkių ir turi didžiausią ateitį. Susisiekimai reguliuojamas Bonde, Autobusu bei Traukiniais. Patiesnes informacijas teikia: Agencia — Praça da Penha, 13 (Bonde Penha galutinėj sustojimo vietoj) arba Centraliniam Biure CO-OPERAÇÃO IMMOBILARA e FINANZEIRA, (C. I. F.) Rua Benjamin Constant, 7-A 3.º and. sal. 19/20.

LABORATORIJĄ

MEDICINIŠKAS ISTYRIMAS

(Nagarakaulio smegenų kraujas išpaūruo ir išmatų) Tikrus ir geras.

Dr. M. KANDIA R. A. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.

Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIŲ VAISTINĖ

"José Paulino"

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307 (BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, pėryšimo veidžiaga pigiausiaiomis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL. Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

su didėle praktika Europoj ir Brazilijoje.

Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų specialistas LABORATORIA: nagarakaulio smegenų, kraujas ir išmatų istyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta

Rua Ypiranga, 193, app. 4- Telef. 4-0316 - S. PAULO

DAKTARAS

A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidurinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas. Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 5 iki 7 val. vak. Ladeira Porto Geral, 12, salė, 4 ir 5, (naštas rua Boa Vista ir 25 de Março).

Gyvenamoji vieta ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-5086

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetis

Vidurinių ir nervų, reumatizmo ir nuomare ligų specialistas. Gonoreja - Sifilis. Gydymas kalnų saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak. Susikalbama Lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-es aukštas. Tel. 4-1705.

Vaistinė Passerini

Provizoriaus

Carlos Passerini

Leidziamė adatas. Kainos pigios. Patar-

naujame ir nakti

Rua Dr. Silva Pinto, 263 (Bom Retiro)

Telefone 5-3684, S. PAULO

Pirmoji Lietuviška

Spaustuvė

Atlieka visokius spaudos darbus ivairiomis kalbomis.

Rua da Moóca, 424
São Paulo.

PRISIEKUSIS VERTEJAS

MIGUEL COUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobrelaja Tel. 2-6393

S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: eksodus, naturalizacijos, certifikata de identitade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakultete)

Civilinė ir prekybinė bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas

Telef. 2-1629

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val. vak.

KALBA LIETUVIŠKAI

Daktaras A. M. Kandia

Venerinių, vidurinių ir vaikų ligų Priima: nuo 9-11 r. ir nuo 8-9 v

Analizė ligoniams nemokama.

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.

Tel. 4-0218.

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Dr. Brisolla

ADVOKATAS

Veda Civilines, Prekybines, Kriminalines ir kitokias bylas. Atstovauja teismuose ir kitose valdžios įstaigose. Suteikia įvairius juridinius patarimus. Raštinė: Rua

Boa Vista, 18, 2 aukštas, salė - 25. Telefonai:

2-8639 ir 5-2091

D-ras Povilas Licciardi

Santa Casa gydytojas -- operatorius

Medicina ir chirurgija suaugusiems ir vaikams

Moderniškas gydymas reumatizmo, kojų ir vidurių ligų Gydoma be operacijų.

SPECIALY BĖ: MOTERU LIGOS

Taip pat sifilis ir venerinės ligos. Priemimo valandos nuo 11 iki 12 ir nuo 14 iki 20 v. Vyksta pašauktas į namus kiekvienu momentu. DIENA ir NAKTI.

Priemimo vieta: rua Silva Pinto, 444 (Bom Retiro) Telef. 5-4175. - São Paulo.

Už skelbimus Redakcija neima atsakomybės

DULR JUS ISGARSINS

Per Draugija Užsienio Lietuvių Remti galite pasiskelbti viso pasaulio Lietuvių spaudoje.

Dėl Sąlygų kreipkis į DULR Nepriklausomybės Atkštė 3,

KAUNAS, LITHUANIA

«Lietuvių Aidas Brazilijoje» metams kaštuoja 12\$. Pinigu siųsti įvertintam laiške adresu

«L. A. Br.» rua da Moóca, 424.

Laisvoji Mintis

Laisvamanių Estinės Kultūros Draugijos Organas, mėnesinis žurnalas, kovoja su prietarais, prekyba dangumi, už šviesesnę, teisingesnę dabartį ir ateitį. Metinė prenumerata užsieny vienas doleris. Adresas: Kaunas - Sančiai, Vytauto g. 52.

Lithuania - Europa.

DANTU GYDYTOJAS JOSÉ LEVKOVICH

R. Silva Pinto 264 (ant. 46) B. Ro. Atsižvelgdamas į suokų laiką

antare sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip

anai: ištraukti dantį be skaus-

mo 5\$000; plomba cidabro

purceleno 8\$000;

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė papildinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111 (senas nr. 103) S. PAULO Telephone 4-5576

FOTOGRAFAUS IS KAUNO

GILUC

sevo menišku darbu dar moderniškas visokių rūšių fotografijos iš geriausios užsieninės medžiagos papiginta kainu.

Be to, europiečiams daroma nuolaida.

Adresas: Rua José Paulino, 118a

Bom Retiro.

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Dr. V. Kudirkos mokykla griūva

Dar tie vieni metai, kaip tapo pastatyta lietuvių aukomis ir Lietuvos valstybės išdo pinigais lietuvių sąjungai didingas namas Moko rajone. Tame name dabar veikia Dr. V. Kudirkos v. mokykla. Namai, tiesa, yra didelis ir puikus. Tik visa bėda, kad jau jam reikalingas kapitalinis remontas. Namai jau pradeda skirtis į dvi dalis: išilgai viso namo per visas sienas, nuo viršaus iki apačios, yra didelis plyšys, kuris, anot vieno lietuvių nario, didėja. Neatidėliojant, namas reikia remontuoti. Jei tuo niekas nesirūpina, tai tos mokyklos vaikų tėvai turės pasirūpinti. Nes gali kada įvykti nelaimė ir nukentėti besimokinantieji vaikai. Tėvai turi pasikviesti tos rūšies specialistą, kad tas konsultuotų, ar yra pavojus ar ne. Atsargiai gėdos nedaro. Ypač tėvai turi rūpintis savo vaikais.

Mokietis.

Organizuos tautininkų partiją

Kad daugiau litų iš Lietuvos gauti, mūsų patriotai mano suorganizuoti tautininkų partiją.

Mintis paslūsiai gera, ir pinigų iš Lietuvos atplauks, ir ką gali žinoti, gal lietuvių tautininkai susiorganizuos į partiją, užvaldys Braziliją.

Vėjelis.

Išvyko į koloniją

Grūdo antras išdininkas Stašys Ambroziejus laikinai išvyko į valdišką koloniją Barão de Antonina, kur jau gyvena apie 30 lietuvių šeimynų ir užsiima žemės ūkiu. Ambroziejus susipažims su gyvenimo sąlygomis valdiškoje kolonijoje ir žada ten įkurti «Grūdo» bendrovės sekciją.

Grūdas nariais smarkiai auga, pajai taip pat plaukia. Kas dar neužsirašė į Grūdą arba dar nėra sumokėję savo pajo, tas žinoma, turėtų pasiskubinti.

Grūdietis.

Ir girtuokliauja ir mušasi

Lietuvių jaunimas jau kiek apstojo girtuokliauti ir peštis. Bet tarp senių dar tas paprotis neišnyksta. Užperėitą savaitę Bom Retire, ant rua Ribeiro da Lima L. M. atėjo į restoraną nusigėrė ir pradėjo triukšmauti. Atėjo ir jo žmona, garai «bisernikė», apklė savo vyrą, parmetė ant grindų, apspardė Kiti, žinoma, iš tokios scenos lietuvių juokias, o lietuviams gėda, kad mūsų patriotai taip elgiasi.

Bomretirietis.

Liurbiai vadukai

Lietuvos operos artistai parvykę į Lietuvą, papasakojo apie P. Amerikos lietuvių gyvenimą. Taip pat pažymėjo ir apie Brazilijos lietuvius. Žaunienė, kuri ir S. Pauly buvo, apie Brazilijos lietuvius pažymėjo maždaug sekančiai:

Brazilijos lietuviai tarp savęs nesutinka, pešasi, nėra pas juos vienybės. Jiems reikalingas vienas jaunas ir energingas asmuo, kad juos sutaukintų.

Taigi Žaunienė mūsų būriui vadukų kaip mazgot per nosis perbraukė, sakydama, kad čia reikalingas vienas, o ne būrys vadukų, kuris tvarkytų koloniją, o ne už dyką litus eštų.

Ir mes sakome tą patį — jei nebūtų pas mus tiek daug litėdžių, tada ir santauka tarp lietuvių būtų, nes nebūtų kam jų kiršinti ir nesantauka sėti.

—r.

«Ryto» antras numeris

Jau išėjo iš spaudos «Ryto» antras numeris. Žurnalas «Rytas» daro

gerą įspūdį tiek technikos, tiek turinio atžvilgiu. Tai vienintelis Brazilijoje dar tok žurnalas.

Rytiečiai yra nors jauni, bet pasiryžę dirbti kilnų mūsų kolonijai darbą. Jų organizacija stiprėja ir kukliai dirba išsivijoję kultūros darbą. Reikia palinkėti, kad rytiečiai stiprėtų ir jų žurnalas augtų ir taptų didžiausiu žurnalu P. Amerikoje ir išsiviję draugu.

J. B. Jonelis.

Statys vakarą

Bom Retiro mokyklos vakarinių kursų klausytojai drauge su viltiečiais ruošiasi pastatyti vakarą, kurio pelnas bus skiriamas pusė — kursų reikalams, ir pusė — viltiečiams. Prie šio vakro prisiruošti padeda mok. S. Bakšys. Jau daromos repetitijos.

J. B. Jonelis.

Pranašauja «Šviesos» mirti

Bėves «Šviesos» redaktorius St. Pušys pasakodavo vienam mūsų «liaudies švietėjui», kad kun. Sugintas gali dėti kryžių ant «Šviesos», nes ji, jam neredaguojant, mirsianti nogla smerčia. (Mūsų redakcijos žiniomis «Šviesa» dar redaguojama Pušio — Red.)

Eglaitė.

Urugvajaus lietuviai gyvena vargingiausia

M. Šalčius rašo, kad Urugvajaus lietuviai gyvena vargingiausia iš visų P. Amerikos lietuvių kolonijų. Urugvajiečiai esą labai pritaria žemės ūkio kolonijos steigimui.

Būtų gerai, kad urugvajiečiai prisidėtų prie Brazilijos lietuvių steigiamos kolonijos Grūdo. Nos Brazilijoje žemės ūkis daugiau apalmokėtų, negu Urugvajų.

—r.

Bus įvežami žemdirbiai

Iš neoficialių šaltinių sužinota, kad Brazilijos vyriausybė žada atgabenti iš Europos žemdirbių imigrantų. Įvažiavimas esą bus nemokamas. Kada dar tas bus, nežinia. Jei tas bus vykdoma, tai ir iš Lietuvos sulaukime daug emigrantų.

—r.

REDAKCIJOS ATSAAYMAI

Ramybės mylėtojai: Tamstos straipsnis geras, bet kol kas susilaikome jį spausdinti.

Joneljiui: Korespondencijos apie «Šviesos» įgaliotinius, apie viltiečius ir eilėraštis, kuriuose varoma propaganda už «Vilties» s-gą, nedėsime, nes tas mūsų skaitytojams neįdomu. O antra, viltiečiai turi savo laikraštį, tai ten jų propaganda geriau būtų ir skelbti. Kitas korespondencijas talpiname ir laukiame daugiau.

A. Kinduriui: Tamstos straipsnelį skaitėme. Sunaudosime.

J. Baziliui: Pinigai gauti jau senai. Adresą pakeičėm.

Bom Retiro Mokykla

(Tąsa iš 34 nr.)

III. Mokyklos raštinė

Tikrinant mokyklos vedamas raštinės knygas bei bylas, pastebėta ši netvarka:

Pateisinamųjų dokumentų byloje sudėtos sąskaitos 1934 m., 1935 m. ir 1936 m. sausio mėn. Kiekvienais metais turėjo būti vedama atskira byla.

Visi gaunamieji ir išleidžiamieji raštai sudėti pateisinamųjų dokumentų byloje. Tiems reikalams turėjo būti atskiros bylos, nes tokioje betvarkėje negalima susivaikyti ar tikrinama pateisinamieji dokumentai, ar įvairių raštų byla, ar kas kita.

Nuo 1936 m. vasario mėn. 1 d. gaunamiesiems ir išleidžiamiesiems raštams užvestos naujos bylos, kas turėjo būti daroma ir anksčiau.

1935 m. mokyklos žurnalas neištisus metus vestas — truksta trijų mėnesių: kovo, balandžio ir gegužės. Dėl to negalima susekti mokyklos lankymo davinius.

IV. Mokyklos knygynėlis

Peržiūrėjus mokyklos knygynėlį pagal mok. Edv. Pažeros perlaivimo aktą rasta jame 57 knygos. Didžioji knygyno dalis, viso 180 egz., mok. Edv. Pažeros perduota į Braz. Liet. S-gos knygyną, kuriuo mokykla nesinaudoja. Todėl neaišku, kaip galėjo kas mokyklos turtą perduoti kitiems naudotis. Tuo tarpū pačios mokyklos knygynėlis menkas.

V. Mokyklos mokinių skaičius

Registracijos knygoje 1935 metų bėgyje įrašyta 46 mokiniai. Pradžioje mokslo lankė 32 vaikai ir pabaigoje — 32.

1936 m. bėgyje penkių mėnesių registracijos knygoje įrašyta 64 mok. Pradžioje mokslo, mok. Edv. Pažeros perduoti, lankė 27 vaikai, o pabaigoje penkių mėn. — 55 vaikai.

VI. Inventoriaus stovis

Rasta suolai išmesti iš mokyklos klasės į kiemą, kur juos lietuvių praušė, dulkės apneša, seni, ne higieniški, mokyklos reikalavimams neatitinkanti, sulaužyti, išklibę, purvini. Tokioje pat padėty kieme su knygomis spintelė, kurios durelės su išdaužytais stiklais išsuktos, kieme išmėtytos. Ne geresnė padėty ir stalas, kuriame laikomos bylos ir kitokie raštinės reikmenys. Pe-

IGALIOJIMAS

Aš Juozas Butauskas igalioju mano sūnų Joną Butauską dalyvauti mano vietoje, Vyskupo Motiajaus Valančiaus vardo mokykloje, tėvų susirinkimuose. Kadangi aš pats negaliu, (priežastis — turiu darbotvarkę naktimis) tai todėl ir pavedu mano sūnui Jonui Butauskui.

Juozas Butauskas.
S. Paulo 1936-II-5 d.

reitalis metais rašomoji lenta sulaužyta, o šiais metais sutaisyta, bendrai, ji gerokai apremontuota, bet naudojimui dar šiaip taip pakenčiama. Vienas Lietuvos žemėlapis be rėmų, senas, naudojimui ne visai tinkamas. Kitokio inventoriaus, išskyrus kelių paveikslų, ant sienų kabančių, mokykla neturi, nors virš šokių matų egzistuoja.

Darų rankenos išsukinetos, spintos sugadintos.

Mokyklos sienos, durys ir net spinta būna apilpdomos keliomis dešimtimis plakatų, reklamuojančiais varuškais.

Inventorius, kaip suolai, stalai, spintelė su knygomis, kiekvieną švietėdijai ir kitomis pasilinksminimo dienomis išnešamas į kiemą, kur varuškų dalyviai laipioja suoliais, išvarto visus daiktus ir tik pirmadieniais prieš pat pamokas mokytojo, sargo ir vaikų būna įnešamas į klasę jau gerokai apgadintas. Juk inventoriumi apsaugoti galėtų rasti ir saugesnę vietą. Tačiau tuo nepasirūpina niekas. Todėl nuolat mokyklos vedėjui priseina su vaikais patiems taisyti suolai, kad galėtų pradėti pamokas.

Braz. Liet. S-ga ne tik išnaudoja visokiais atžvilgiais mokyklą, bet ir naikina mokyklos inventoriumą. Šis nenormalus reiškinys buvo keliamas šiais metais tėvų susirinkimuose, tėvų komiteto ir vedėjo mok. V. V. Nalivaikos Konsulate ir S-goje, bet vieton to nenormalaus reiškinio sutarkymo Braz. Liet. S-ga savo posėdžiuose svarstė panaikinti tėvų komitetus ir šneičė savo spaudoje mokyklos vedėją.

(b.d.)

Kur tik būsi, neužmirsk «Aido»

Jis parduodamas:

S. Paulo

Siotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retire: Vaisinėje «José Paulino» — ruo José Paulino 109, Baužio krautuvėje — rua Amorelės ir kampas rua Carmo Cintro; Vila Anastazijos; Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: J. Vigelio krautuvėje — rua 3 N.º 4; Sant'Anna: Menkaičio krautuvėje — rua Voluntarios da Patria, 59; Mokoje — kampas rua da Mooca ir av. Pães de Barros kioskoje, Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj.

Rio de Janeiro

Prano Dutkaus restorane «Vilnius» — rua da Catumbi, 4; «Vilnius» s-gos centre — Praça Tiradentes 64 ir Petrono Jonušio dirbtuvėje — rua Bella 106.

Santos

S.P.R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam miesto mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuo pasirūpins. Aidas turi būti visur pardavinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampelio tenelieka, kur nebūtų Aido.

Paieškau panelės lietuvišės vedybų tikslu. Esu vaikinys 23 m. amž. ir manau greitai laiku apsivesti. Rašyti laiškus galima lietuviškai ar portugaliskai. Kiekvienai duosiu atsakymus: Rua da Moo'ca, 424 Snr. B. R.

Labai pigiai par-
Hotelis. duodamas Hotelis
Brooklyn. Rua Aurora, 25.

Zemės Sklypai.

São Paulo priemiesty parduodami žemės sklypai namams statyti ir visa etatybinė medžiaga, viskas išsimokėjimui ant 100 mėnesių su 10% įnašų

Dėl informacijų kreiptis:

SOCIEDADE PAULISTA DE IMMIGRAÇÃO E COLONISAÇÃO

Rua 3 de Dezembro, 48 — 3 aukštas
salės 11 ir 12, S. Paulo.